

Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center

M 1 9 1 5 3 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

≡ Izpitna pola 2 ≡

Esej

Četrtek, 30. maj 2019 / 120 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri esej naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi esej, ki ste ga pisali.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pred esejem prepisite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

V sivo polje ne pišite.

M 1 9 1 5 3 1 1 2 0 3

3/12

Prazna stran

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretne primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem, pri čemer se od zdravorazumskega premisleka poskusite dvigniti do filozofskega mišljenja, ki premisli tudi **izhodišča posameznega pogleda**.

Vprašanje stvarnosti

1. Razpravljajte o trditvi: Človek se ne more znebiti vpliva vzgoje in okolja, v katerem živi, zato ne more biti svoboden, temveč je svoboda lahko zgolj cilj, h kateremu stremlji.
2. Razpravljajte o trditvi: »Človek živi dve vzporedni življenji, eno sestoji iz vsega, kar se zgodi njegovemu telesu, drugo pa iz vsega, kar se zgodi njegovemu duhu.« (Ryle)
3. Razpravljajte o trditvi: Smisel življenja je skrivnost, ki se jo trudimo odkriti vse do smrti.

Vprašanje spoznanja

4. Razpravljajte o trditvi: V znanosti pot do znanja ni toliko iskanje resnice kot odpravljanje zmot.
5. Razpravljajte o trditvi: Če ima večina neko mnenje za resnično, mnenje preneha biti mnenje in se spremeni v vednost.
6. Razpravljajte o trditvi: Razumska spoznanja so sicer gotova, a nič ne povedo o svetu.

Vprašanje morale

7. Razpravljajte o trditvi: Delovanje na podlagi nagnjenj, čustev ali pričakovanja koristi ni avtonomno, zato tudi ni moralno.
8. Razpravljajte o trditvi: Sebičnost ne more biti vrлина, saj sebičen človek zanemarja dolžnosti, ki jih ima v odnosu do drugih ljudi.
9. Razpravljajte o trditvi: Vsakdo, ki se znajde v goreči hiši, skuša iz nje zbežati in si rešiti življenje. To dokazuje, da vrednost življenja ni relativna, zato ne moremo biti relativisti v vsakdanjem življenju.

Posameznik in skupnost

10. Razpravljajte o trditvi: Neenake potrebe in zasluge ljudi so tehten razlog za opustitev načela enakosti.
11. Razpravljajte o trditvi: Družba, ki svojim članom ne nudi dejanske blaginje, temveč le enakost možnosti, ni niti pravična niti poštena.
12. Razpravljajte o trditvi: Demokracija je v današnjem svetu le navidezna. Primer tega so volitve, kot jih poznamo danes: če bi v resnici lahko kaj pomembnega spremenile, bi bile ukinjene.

Filozofija religije

13. Razpravljajte o trditvi: Ničesar ni na zemlji, kar bi ne kazalo na človekovo bedo ali pa na božje usmiljenje; na človekovo nemočnost brez Boga ali na moč človeka z Bogom. (Pascal)
14. Razpravljajte o trditvi: Religiozni nauki so opojna sredstva, s pomočjo katerih šibki ljudje bežijo pred težavnostjo življenja.
15. Razpravljajte o trditvi: Dokazi za božje bivanje so zgolj vaja v razmišljanju, saj ničesar ne dokazujejo, njihova naloga je zgolj napotiti človeka k Bogu.

Handwriting practice area with 28 horizontal lines.

M 1 9 1 5 3 1 1 2 0 8

A series of horizontal lines for writing, spaced evenly down the page.

M 1 9 1 5 3 1 1 2 1 1

Prazna stran

Prazna stran